

Štátny archív v Banskej Bystrici Komentár k výkazu práce za rok 2018

Personálny stav

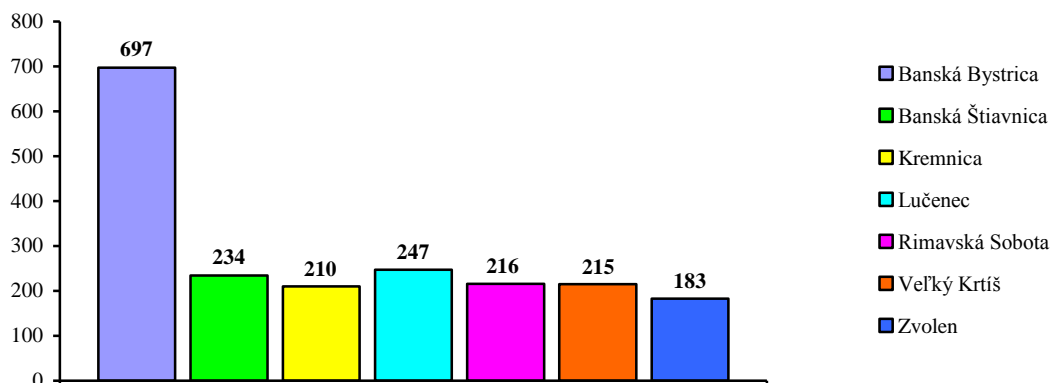
Od roku 2015, kedy v dôsledku realizácie zákona NR SR č. 266/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 395/2002 Z. Z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov došlo ku spojeniu ôsmich pôvodne samostatných archívov, ktoré boli dovtedy priamo riadené Odborom archívov a registratúr Ministerstva vnútra SR do jediného archívu, nedošlo ku žiadnym zmenám v počte pracovných miest. Archív mal k 31.12.2018 systematizovaných 47 pracovných miest. Z uvedeného počtu bolo 41 pracovných miest v štátnej službe a 6 miest vo verejnom záujme. K 31.12.2018 boli všetky systematizované pracovné miesta obsadené.

Predarchívna starostlivosť

V oblasti predarchívnej starostlivosti sa Štátny archív v Banskej Bystrici zaoberal viacerými aktivitami. Archív v roku 2018 evidoval celkom 1999 pôvodcov registratúry.

Do evidencie bolo novozaradených 48 pôvodcov, z toho 45 v Banskej Bystrici, 1 v Banskej Štiavnici, 1 v Lučenci a 1 vo Veľkom Krtíši. Z celkového počtu najviac pôvodcov evidovalo banskobystrické pracovisko archívu (697 pôvodcov), ostatné pracoviská evidovali menší počet – Lučenec 247 pôvodcov, Banská Štiavnica 231, Rimavská Sobota 216 pôvodcov, Veľký Krtíš 215 pôvodcov, Kremnica 210 pôvodcov a Zvolen 183 pôvodcov.

Evidencia pôvodcov registratúry v pôsobnosti Štátneho archívu v Banskej Bystrici a jeho pracovísk k 31.12.2018

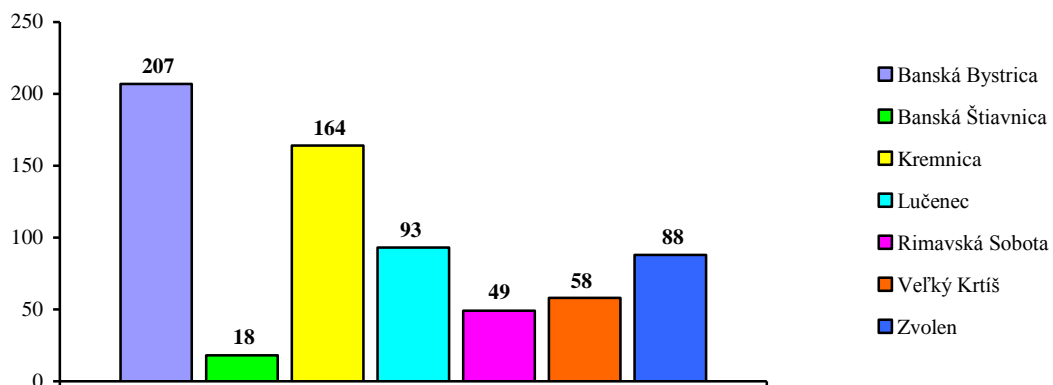

Pôvodcovia registratúry archívu v priebehu roka predložili na posúdenie a schválenie 33 registratúrnych poriadkov a registratúrnych plánov, z toho bolo 25 návrhov od pôvodcov I. kategórie a 8 návrhov od pôvodcov II. kategórie. Všetky predložené registratúrne poriadky a registratúrne plány boli schválené.

Z celkového počtu najviac registratúrnych poriadkov a registratúrnych plánov posudzovalo pracovisko v Banskej Bystrici - 18 poriadkov a plánov, vo Zvolene 8 poriadkov a plánov, v Lučenci 3 poriadky a plány, v Kremnici 2 poriadky a plány, pracoviská v Banskej Štiavnici a Veľkom Krtíši po jednom poriadku a pláne. Pracovisko v Rimavskej Sobote neobdržalo žiadny návrh na posúdenie.

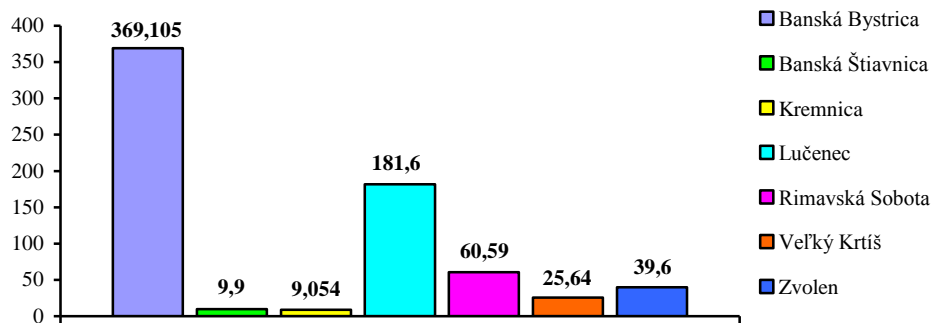
Archív zároveň obdržal 677 návrhov na vyradenie registratúrnych záznamov, z ktorých schválil 666 návrhov. Najväčší počet návrhov posúdilo pracovisko v Banskej Bystrici (207 návrhov), ostatné pracoviská posúdili nasledovný počet návrhov: Kremnica 164 návrhov, Lučenec 93 návrhov, Zvolen 88 návrhov, Veľký Krtíš 58 návrhov, Rimavská Sobota 49 návrhov a Banská Štiavnica 18 návrhov.

Počet posúdených návrhov na vyradenie registratúrnych záznamov v roku 2018

Archív v roku 2018 prevzal celkom 695,489 bm archívnych dokumentov, z toho 369,105 bm prevzalo banskobystrické pracovisko, ostatné pracoviská prevzali menšie množstvá: Lučenec 181,6 bm, Rimavská Sobota 60,59 bm, Zvolen 39,6 bm, Veľký Krtíš 25,64 bm, Banská Štiavnica 9,9 bm a Kremnica 9,054 bm. Väčší nárast preberaného materiálu v Rimavskej Sobote bol spôsobený preberaním písomností bývalých štátnych notárstiev, ktoré sa dokončí v priebehu roka 2019.

Množstvo prevzatých archívnych dokumentov v roku 2018 v bežných metroch

V roku 2018 Štátny archív v Banskej Bystrici mal do plánu kontrolnej činnosti zaradených 66 kontrol zameraných na správu registratúry. Nad rámec plánovaných kontrol bolo v rámci štátneho odborného dozoru zrealizovaných ďalších 7 kontrol, archív teda v roku 2018 vykonal celkom 73 kontrol (z toho 2 kontroly boli následné). Kontroly sa týkali pôvodcov I. a II. kategórie, pričom boli zamerané na dodržiavanie zákona NR SR č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ustanovení vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 628/2002 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov, ako aj na dodržiavanie záväzných interných aktov riadenia na správu registratúry, predovšetkým registratúrneho poriadku a registratúrneho plánu. Predmetom kontroly u pôvodcov registratúry, ktorí sú orgánom verejnej správy, bolo aj dodržiavanie vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 410/2015 Z. z. o podrobnostiach výkonu správy registratúry orgánov verejnej moci a o tvorbe spisu.

Pri výbere kontrolovaných subjektov sa kládol dôraz na ich význam pri produkcii budúcich archívnych dokumentov a preto boli vo väčšej miere zastúpené obecné, mestské a štátne úrady (celkom 50 obecných úradov, 4 mestské úrady, 5 štátnych úradov), v menšom počte sa kontrolovala správa registratúr iných pôvodcov ako sú školy (7 subjektov), hospodárske či kultúrne organizácie rôzneho typu (3 subjekty) a podnikateľské subjekty (3 subjekty). Zaradenie subjektov do plánu kontrol sa v okresoch Banská Bystrica a Brezno uskutočnilo s cieľom nadviazania na predchádzajúce mapovanie aktuálneho stavu správy registratúry vo všetkých obecných úradoch v uvedených okresoch. Kontrola bola zrealizovaná v 16 obecných úradoch, ďalšie obecné úrady aj v iných okresoch budú objektom kontrolnej činnosti archívu v priebehu roka 2019.

Okrem schváleného plánu kontrol Štátny archív v Banskej Bystrici vykonal nad rámec ďalších 7 kontrol, a to na obecných úradoch v okrese Banská Bystrica, Zvolen, Rimavská Sobota a Veľký Krtíš. Dve kontroly uskutočnili zamestnanci archívu na podnet (Obecný úrad v Číži a Obecný úrad v Starých Horách).

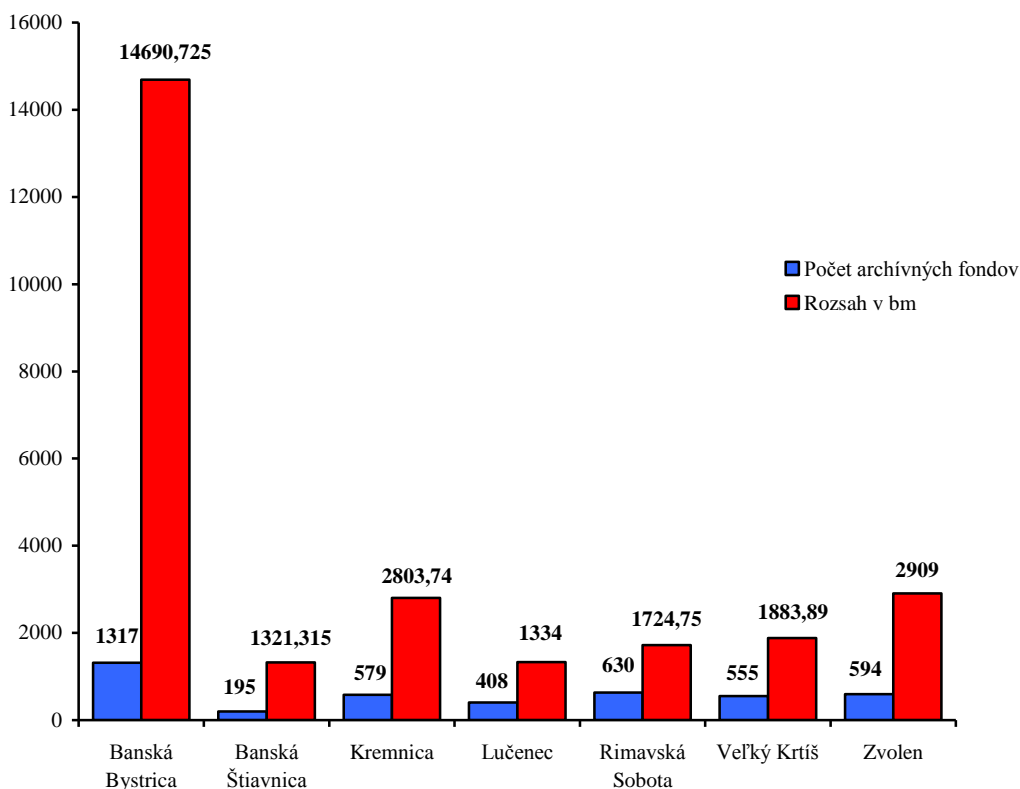
Následné kontroly sa týkali dvoch subjektov v okrese Banská Bystrica a Veľký Krtíš a v obidvoch prípadoch išlo o obecné úrady (Staré Hory a Šula).

Evidencia archívnych súborov

Ku koncu roka 2018 archív spravoval celkom 4278 archívnych súborov (fondov a zbierok) o celkovom objeme 26667,4 bm archívneho materiálu. Z uvedeného počtu však priamo v archívoch bolo uložených 26606,48 bm (4262 archívnych fondov). Na základe depositnej zmluvy archív spravoval 16 archívnych fondov (60,87 bm). V archívoch pôvodcov bolo uložených 225,29 bm.

Z hľadiska objemu najväčšie množstvo archívnych súborov spravovalo pracovisko v Banskej Bystrici, a to 1317 archívnych súborov, čo predstavuje 14690,725 bm archívnych dokumentov. Približne rovnaký počet archívnych súborov a rovnaké množstvo bežných metrov spravovali pracoviská vo Zvolene a v Kremnici. Vo Zvolene to bolo 594 archívnych súborov (2909 bm) a v Kremnici 579 archívnych súborov (2803,74 bm). Na zostávajúcich pracoviskách archívu boli objemy spravovaných archívnych súborov o niečo nižšie - vo Veľkom Krtíši bolo 555 archívnych súborov (1883,89 bm), v Rimavskej Sobote bolo 630 archívnych súborov (1724,73 bm), v Lučenci bolo 408 archívnych súborov (1334 bm) a v Banskej Štiavnici bolo 195 archívnych súborov (1321,315 bm).

Počet archívnych súborov a ich rozsah v bežných metroch k 31.12.2018

Ochrana archívnych dokumentov

V rámci ochrany archívnych dokumentov sa v archíve vykonávala predovšetkým systematická digitalizácia archívnych dokumentov, a to na pracovisku v Banskej Bystrici.

Pokračovali práce na digitalizácii archívneho fondu Banská Bystrica, mesto so zriadeným magistrátom (1020) 1255 – 1922. V priebehu roka sa vyhotovilo 7440 digitalizátov z 2050 archívnych dokumentov. Ostatné archívne pracoviská systematickú digitalizáciu nevykonávali.

Sprístupňovanie archívnych dokumentov

V priebehu roka 2018 pokračovali práce na sprístupňovaní archívnych dokumentov, práce sa vykonávali na necelých stočkej archívnych súborov. Z uvedeného počtu sa 34 archívnych súborov spracovávalo štandardným spôsobom, zatiaľ čo 60 archívnych súborov prostredníctvom opisov. V priebehu roka sa roztriedilo celkom 11,07 bm archívneho materiálu. Usporiadalo sa vrátane vnútorného vyradovania 288,454 bm, usporiadalo sa vrátane vnútorného vyradovania a inventarizovania 56,13 bm a inventarizovalo sa 49,71 bm. K 75,14 bm sa vypracovali registre ako archívna pomôcka a katalogizovalo sa 0,77 bm (279 záznamov). V priebehu roka 2018 sa vyhotovilo 12 projektov spracovania archívnych fondov.

V Štátnom archíve v Banskej Bystrici v roku 2018 pokračovali práce na sprístupňovaní nasledujúcich fondov: Gemersko- malohontská župa II. (1638) 1803 – 1922, Zvolenská župa (1254) 1382-1922, Stredoslovenský krajský národný výbor v Banskej Bystrici II., odbor finančný 1971-1990, Stredoslovenský krajský národný výbor v Banskej Bystrici II., Výbor ľudovej kontroly (VLK) 1971-1990, Okresný národný výbor v Banskej Bystrici, odbor poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva (PLVH) 1960 -1990, Zbierka plagátov a letákov 1852 – 1988.

Práce na archívnom fonde Jednotný národný výbor v Banskej Bystrici 1949 – 1954 boli prerušené z dôvodu nástupu spracovateľky na materskú dovolenku. Dokončili sa práce na fonde Cirkevný zbor evanjelickej cirkvi augsburského vierovyznania na Slovensku, Banská Bystrica – Radvaň 1780 – 2002 a bola k nemu vypracovaná archívna pomôcka.

Na pracovisku v Banskej Štiavnici sa vypracoval čistopis pomôcky k vecnej skupine korešpondencia Magistrátu mesta Banskej Štiavnice 1531 – 1534 a ukončili sa práce na archívnom fonde Stredná lesnícka technická škola v Banskej Štiavnici 1919 – 2000 vo forme archívnej pomôcky v nečistopisnej forme.

Na pracovisku vo Veľkom Krtíši sa pokračovalo v usporadúvaní, vnútornom vyradovaní a v inventarizácii fondu Mestský národný výbor vo Veľkom Krtíši 1945 – 1990 a fondového oddelenia Okresný národný výbor vo Veľkom Krtíši, odbor PLVH (1962) 1968 – 1990. Z dokumentov o konfiškácii a prídellov bol vypracovaný osobný register. Ukončené boli práce na inventári Okresný výbor KSS vo Veľkom Krtíši (1960) 1968 – 1989, Zápisnice volených orgánov.

Na pracovisku v Lučenci boli ukončené práce na inventarizovaní fondu Miestny národný výbor v Podrečanoch 1950-1990, hoci projekt spracovania je stále v procese schvaľovania. Ukončené boli aj práce na inventarizovaní fondu Miestny národný výbor v Cinobani (1950-1990), pomôcka je v procese schvaľovania. Ďalej sa ukončili práce na inventarizovaní fondu Mestský národný výbor v Lučenci 1961 - 1990. Z fondu Okresný národný výbor v Lučenci, odbor výstavby 1951 – 1990 sa vypracoval register ako archívna

pomôcka. K fondom Miestny národný výbor v Budinej 1952 - 1986 a Miestny národný výbor v Píle 1945 – 1990 sa pracovalo na úvodoch k inventárom.

Na pracovisku v Rimavskej Sobote pokračovali práce na inventarizovaní fondu Obvodné úrady MNV v okrese Rimavská Sobota 1945 – 1950, fondu Okresný národný výbor II. v Rimavskej Sobote (1945) 1960 - 1990 a katalogizácii fondu Okresný súd v Šafárikove, 1945 – 1954. Pokračovali práce na revízii a doplnení textu ako aj redakčné práce na rukopise staršej archívnej pomôcky Magistrát mesta Rimavská Sobota 1533 – 1922, Novoveké listiny 1533 – 1699.

Na pracovisku v Kremnici v priebehu roka 2018 pokračovali práce na rozpracovanom archívnom fonde Okresný národný výbor v Kremnici 1945 – 1960 a sceľovanie fondu Okresný súd v Žiari nad Hronom 1960 – 1989. Definitívne sa dokončili dve archívne pomôcky - Miestny národný výbor v Trnavej Hore 1953 – 1990 a Miestny národný výbor vo Veľkej Lehote 1951 – 1990 a spracoval sa menný register fondu Štátne notárstvo v Žiari nad Hronom 1971 – 1982.

Na pracovisku vo Zvolene boli vypracované a zo strany OAR schválené nasledovné archívne pomôcky: Obvodný notársky úrad v Hájnikoch 1928 – 1941, Obvodný notársky úrad v Ostrej Lúke 1901 – 1945, Obvodný notársky úrad vo Zvolenskej Slatine (1822) 1907 – 1945, Miestny národný výbor v Trnavej Hore 1953 – 1990, Miestny národný výbor vo Veľkej Lehote 1951 – 1990 a Miestny národný výbor v Hriňovej (1944) 1945 – 1990.

Vypracovali sa aj ďalšie pomôcky, ktoré však zatiaľ neboli posúdené a odoslané na schválenie: Obvodný notársky úrad v Dobrej Nive 1903 – 1944, Notársky úrad v Detvianskej Hute 1891 – 1945 (1951), Miestny národný výbor v Teranoch (1937) 1945 – 1990, Notársky úrad v Babinej (1867) 1871 – 1943, Obvodný notársky úrad v Očovej 1879 – 1945, Obvodný notársky úrad v Sáse 1871 – 1945, Miestny národný výbor v Čabradskom Vrbovku (1917) 1950 – 1990, Miestny národný výbor v Tíni (1914) 1946 – 1990, Miestny národný výbor vo Vígľašskej Hute - Kalinke 1952 – 1990 a Miestny národný výbor vo Zvolenskej Slatine (1926) 1950 – 1990.

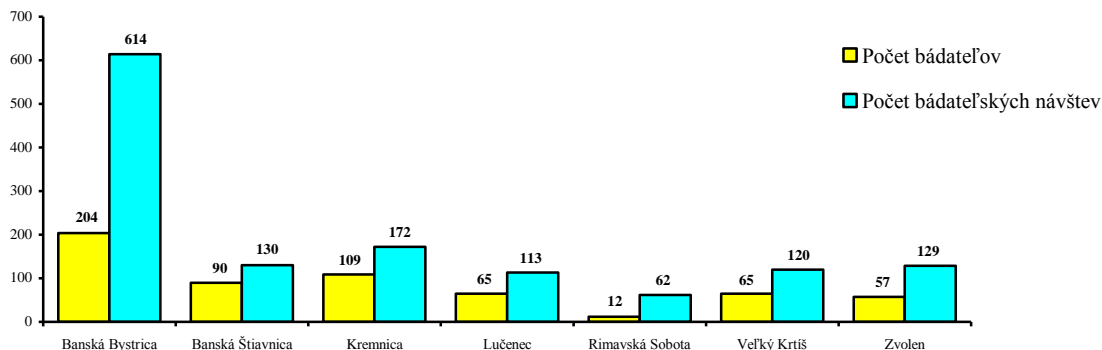
V priebehu roka pokračovali práce na sprístupňovaní archívnych súborov prostredníctvom opisov archívnych fondov, ktoré boli vypracované podľa všeobecného medzinárodného štandardu pre archívny opis ISAD (G). Celkom sa za archív vyhotovilo 60 opisov, z toho pracovníci OSAD v Banskej Bystrici vyhotovili 37 opisov, pracoviská vo Zvolene a v Kremnici po 5 opisov, pracoviská vo Veľkom Krtíši 4 opisy, pracoviská v Rimavskej Sobote, v Banskej Štiavnici a v Lučenci po troch opisoch.

Prístup k archívnym dokumentom

V roku 2018 v Štátnom archíve v Banskej Bystrici študovalo 602 bádateľov (z toho 42 zahraničných) a títo spolu vykonali 1340 bádateľských návštev. Bádateľská agenda však bola rozmiestnená nerovnomerne – najviac bádateľov bolo na pracovisku v Banskej Bystrici (204 bádateľov, 614 bádateľských návštev). Ostatné archívne pracoviská boli z hľadiska bádateľskej agendy menej vyťažené. Druhý najvyšší počet bádateľov bol Kremnici (109 bádateľov, 172 bádateľských návštev). V Banskej Štiavnici študovalo 90 bádateľov (130 bádateľských návštev), v Lučenci 65 bádateľov (113 bádateľských návštev), vo Veľkom

Krtíši tiež 65 bádateľov (120 bádateľských návštev), vo Zvolene 57 bádateľov (129 bádateľských návštev) a v Rimavskej Sobote 12 bádateľov (62 bádateľských návštev).

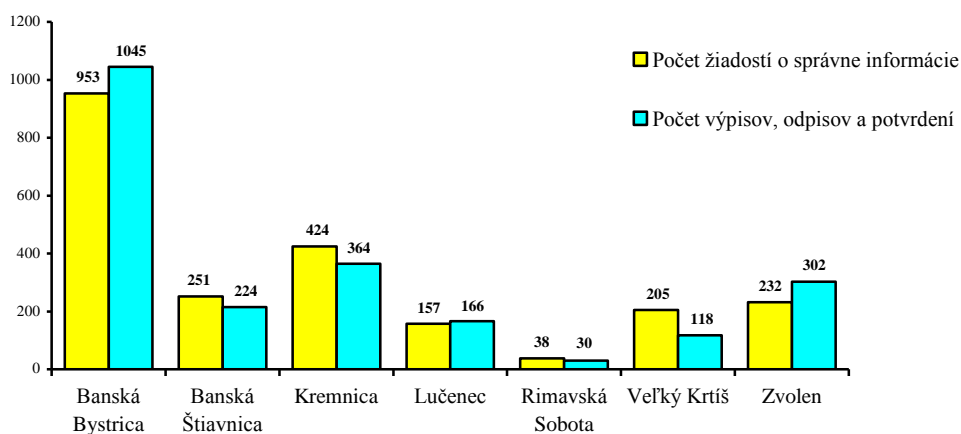
Počet bádateľov a bádateľských návštev v roku 2018

Bádatelia sa tak ako aj po iné roky najviac zaujímali predovšetkým o regionálnu históriu a o genealógiu, ale nechýbalo ani štúdium viacerých špecializovaných tém.

V rámci správnej agendy archív vybavil 2260 žiadostí o správne informácie a vystavil 2240 výpisov, odpisov a potvrdení z archívnych dokumentov. Vybavovanie správnej agendy na jednotlivých pracoviskách archívu bolo opätovne nerovnomerné – najviac žiadostí obdržalo pracovisko v Banskej Bystrici (953) a vydalo aj najväčší počet výpisov, odpisov a potvrdení (1045). Kremnica prijala 424 žiadostí a vydala 364 výpisov. Na zostávajúcich pracoviskách bol počet žiadateľov približne podobný. Banská Štiavnica 251 žiadostí (215 výpisov), Zvolen 232 žiadostí (302 výpisov), Veľký Krtíš 205 žiadostí (118 výpisov) a Lučenec 157 žiadostí (166 výpisov). Pracovisko v Rimavskej Sobote obdržalo 38 žiadostí a vyhotovilo 30 výpisov.

Počet žiadostí o správne informácie a počet vydaných výpisov, odpisov a potvrdení v roku 2018

V oblasti správnej agendy bol najväčší záujem už tradične o dokumenty vzťahujúce sa k vysporiadaniu majetkovo – právnych vzťahov, kúpnopredajné zmluvy, dedičské konania,

stavebné povolenia, kolaudačné rozhodnutia, projektovú dokumentáciu, ako aj dokumentov týkajúcich sa ukončenia školskej dochádzky a sociálneho zabezpečenia.

Rešeršnú činnosť vykonávalo iba pracovisko v Banskej Bystrici (3 rešerše) a v Banskej Štiavnici (4 rešerše).

Archív na správnych poplatkoch v roku 2018 vybral 5900,50 € a za služby archívu vybral 2660,67 €.

Knižnica

Štátny archív v roku 2018 evidoval spolu 58887 zaprírastkovaných knižničných jednotiek, z toho najväčší počet v Banskej Bystrici (31535 kusov). Veľké množstvo ešte nezaprírastkovaných kníh sa nachádza na pracovisku v Banskej Bystrici (cca 30000 kusov). Vítané oživenie predstavoval centrálny nákup odbornej literatúry prostredníctvom Odboru archívov a registratúr MV SR, vďaka ktorému sa doplnili viaceré chýbajúce publikácie.

Výskumná, publikačná, kultúrno – osvetová činnosť

V rámci výskumnej, publikačnej a kultúrno – osvetovej činnosti sa pracovníci archívu venovali viacerým okruhom činností. Najzásadnejšou z nich bola realizácia výstupov týkajúcich troch najvýznamnejších historických výročí ktoré si Slovenská republika pripomínala v roku 2018. Išlo o 100. výročie vzniku Československej republiky (1918), 50. výročie obrodného procesu (1968) a 25. výročie vzniku Slovenskej republiky (1993). Už od roku 2017 sa pracovníci archívu v rámci výskumnej činnosti štátnych archívov zriadených Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky podieľali na identifikácii a následných súpisoch archívnych dokumentov ako historických prameňov k uvedeným trom výročiam. Súpisy slúžili nielen ako podklady k printovým edíciám prameňov vydávaných Odborom archívov a registratúr MV SR, ale aj ako zdroj údajov pre ďalšie interné aktivity archívu. Tie v roku 2018 nadobudli podobu tematických výstav a odborných prednášok.

Archív sa spolupodieľal na najväčšej celoštátnej archívnej výstave *Na ceste k slovenskej štátnosti*, ktorá bola inštalovaná v Kunsthalle v Košiciach.

Slávnostné otvorenie celoštátnej archívnej výstavy *Na ceste k slovenskej štátnosti* v Kunsthalle v Košiciach

Inštalácia bannerov po skončení výstavy vo vestibule archívneho pracoviska v Banskej Bystrici

Ďalšie, tentoraz samostatné archívne výstavy boli limitované priestorovými možnosťami jednotlivých archívnych pracovísk a preto sa časť z nich realizovala v spolupráci s inými subjektami.

Najviac výstav sa konalo v súvislosti s pripomenutím udalostí z 1. svetovej vojny a vzniku prvej Československej republiky. Išlo predovšetkým o výstavu *Velká vojna v našich životoch. Príbeh 16. bansko-bystrického honvédskeho pluku v 1. svetovej vojne*, na ktorej sa Štátny archív v Banskej Bystrici podieľal so Stredoslovenským múzeom v Banskej Bystrici a Múzeom SNP v Banskej Bystrici.

Pozvánka na výstavu

Výstava *Velká vojna v našich životoch. Príbeh 16. bansko-bystrického honvédskeho pluku v 1. svetovej vojne*

Archívne pracovisko v Kremnici sa podieľalo na výstave *Vznik Československej republiky 1918 - Kremnická mincovňa a jej postavenie v novom štáte* v spolupráci s Národnou bankou Slovenska - Múzeom mincí a medailí v Kremnici a Štátnou mincovňou v Kremnici. Ďalšia výstava *Zbohom vojna!* sa uskutočnila v spolupráci s Pohronským múzeom v Novej Bani. Kremnické pracovisko archívu zrealizovalo aj samostatnú výstavu v priestoroch archívu s názvom *Pramenná hodnota dokumentov k 100. výročiu vzniku 1. Československej republiky v kremnickom archíve*.

Pozvánka na výstavu *Pramenná hodnota dokumentov k 100. výročiu vzniku 1. Československej republiky v kremnickom archíve*

Na výstave *Zbohom vojna!* v Pohronskom múzeu v Novej Bani sa podieľalo aj kremnické pracovisko archívu

Archívne pracovisko v Lučenci sa v spolupráci s organizáciou Lukus a Mestom Lučenec podieľalo na výstave *Skončila sa skončila, skončila sa...* a ďalšiu, tentoraz samostatnú výstavu *Lučenec a vznik Československej republiky* usporiadalo v priestoroch archívu.

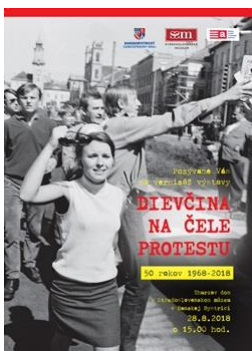

Výstava *Lučenec a vznik Československej republiky* v priestoroch pracoviska v Lučenci

Výstava 28. október 1918 bola inštalovaná v priestoroch archívneho pracoviska v Rimavskej Sobote.

Udalostí z roku 1968 sa týkala výstava Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici s názvom *Dievčina na čele protestu* a venovaná bola študentskej demonštrácii v roku 1968 v Banskej Bystrici. Na výstave sa podieľal Štátny archív v Banskej Bystrici.

Pozvánka na výstavu *Dievčina na čele protestu*

Výstava Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici *Dievčina na čele protestu*, na ktorej sa podieľal Štátny archív v Banskej Bystrici

Samostatnú výstavu *Obrodný proces v novovznikajúcom okrese Veľký Krtíš (50. rokov od vzniku okresu Veľký Krtíš)* vo svojich priestoroch pripravilo archívne pracovisko vo Veľkom Krtíši.

Výstava *Obrodný proces v novovznikajúcom okrese Veľký Krtíš (50. Rokov od vzniku okresu Veľký Krtíš)*

Výstavu v priestoroch archívu s názvom *Príchod spojeneckých vojsk v auguste 1968 a okupácia Československa vo svetle archívnych prameňov – pohľad na pomery vo Zvolene* pripravili pracovníci archívu vo Zvolene.

Tri výročia sa stali aj témou viacerých odborných prednášok, určených predovšetkým pre študentov rôznych typov škôl. Aj v tomto prípade najväčšie možnosti poskytovala problematika 1. svetovej vojny a vzniku Československej republiky, čo objektívne vyplýva zo zastúpenia archívnych dokumentov v rôznych archívnych fondoch týkajúcich sa uvedených výročí na jednotlivých archívnych pracoviskách. S cieľom pripomenutia si udalostí 1. svetovej vojny a vzniku Československej republiky sa v Štátnom archíve v Banskej Bystrici konala prednáška pre študentov stredných škôl s názvom *Banská Bystrica na prahu novej doby*.

Pracovníci kremnického pracoviska archívu v nadväznosti na výstavu *Pramenná hodnota dokumentov k 100. výročiu vzniku 1. Československej republiky v kremnickom archíve* usporiadali sériu prednášok na uvedenú tému spojených s vyučovacími hodinami pre študentov stredných škôl. Zároveň v priestoroch archívu v spolupráci s Ústavom pamäti národa usporiadali vedeckú konferenciu *Kremnica v dejinách 20. storočia*.

Pozvánka na konferenciu

Z vedeckej konferencie *Kremnica v dejinách 20. storočia*, ktorá sa konala v priestoroch archívu v Kremnici

Podobnú sériu prednášok pre študentov stredných škôl v nadväznosti na výstavu *Lučenec a vznik Československej republiky* realizovali pracovníci archívu v Lučenci. Zároveň sa podieľali na diskusnom večere s historikmi na tému *Vznik Československej republiky a vpád Maďarskej Červenej armády do Novohradu v rokoch 1918 – 1919* a na pietnej spomienke na obete Veľkej vojny s názvom *Nezabudli sme...* – čiže na vojakov ktorí umreli v tzv. rezervnej nemocnici v Lučenci a boli pochovaní na tamojšom vojenskom cintoríne.

Pietna spomienka na obete Veľkej vojny s názvom *Nezabudli sme...* na cintoríne v Lučenci

Dve prednášky s názvom *Pád monarchie a vznik 1. Československej republiky v obrazoch* realizovali pracovníci archívneho pracoviska v Rimavskej Sobote pre študentov Základnej školy Creativ v Rimavskej Sobote.

Prednáška *Pád monarchie a vznik 1. Československej republiky v obrazoch*

Pracovníci archívneho pracoviska vo Zvolene realizovali prednášky pre študentov stredných škôl na tému *Udalosti vo Zvolene v kontexte vzniku Československej republiky v roku 1918*.

Prednáška *Udalosti vo Zvolene v kontexte vzniku Československej republiky v roku 1918*

Pracovníci archívneho pracoviska v Banskej Štiavnici realizovali prednášky *100. výročie vzniku ČSR v podmienkach Banskej Štiavnice, návšteva T.G. Masaryka v Banskej Štiavnici 25.8.1923* a prednášky zamerané na pripomenutie si všetkých troch výročí: *Priebeh udalostí v Banskej Štiavnici v rokoch 1918, 1968, 1993* a *Dejiny Banskej Belej a jej výročia v roku 2018*.

Obrodný proces si pripomenuli archivári z archívneho pracoviska vo Veľkom Krtíši a vo Zvolene prednáškami pre študentov *Obrodný proces v novovznikajúcom okrese Veľký Krtíš. (50. rokov od vzniku okresu Veľký Krtíš), Príchod spojeneckých vojsk v auguste 1968 a okupácia Československa vo svetle archívnych prameňov – pohľad na pomery vo Zvolene*. Uvedené prednášky nadväzovali na rovnomené výstavy. Vo Zvolene si pripomenuli aj výročie vzniku Slovenskej republiky, a to prednáškou *Rozdelenie Československa a vznik Slovenskej republiky v roku 1993 – premeny zvolenského regiónu*.

Prednáška *Obrodný proces v novovznikajúcom okrese Veľký Krtíš (50. rokov od vzniku okresu Veľký Krtíš)*

Okrem uvedených akcií k trom výročiam pracovníci archívu pripravili aj ďalšie vlastné výstavy v priestoroch archívu. Jedna výstava pripravená v spolupráci s archívom bola inštalovaná najskôr v Banskej Štiavnici a následne v Európskom parlamente.

Výstava *Banská Štiavnica – 25 rokov v UNESCO*

Pracovníci archívu sa zúčastnili na viacerých vedeckých a odborných podujatiach organizovaných inými subjektami, a to v pozícii prednášateľov aj poslucháčov a boli autormi viacerých publikačných výstupov v podobe monografií, odborných štúdií, článkov a posudkov. Spolupracovali aj s televíziou a rozhlasom pri príprave relácií s historickou tematikou.

Kolpachy – Odhalenie pamätnej tabule Alfonza Paulena

Vykonávali sa aj práce na príprave hesiel pre Biografický slovník slovenských archivárov.

Deň otvorených dverí sa konal na dvoch archívnych pracoviskách – v Kremnici a vo Veľkom Krtíši.

Jeden pracovník archívu v priebehu roka pôsobil vo funkcii člena redakčnej rady časopisu Vojenská história, člena redakčnej rady Zborníka Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici, člena Rady pre vojenskú symboliku Ministerstva obrany SR, člena výboru Slovenskej genealogicko - heraldickej spoločnosti, člena Komisie pre pamätihodnosti mesta Banskej Bystrice, člena Komisie pre digitalizáciu pečatí a pečatidiel, člena Heraldickej komisie MV SR, člena Akvizičnej komisie MV SR a člena Vedeckej archívnej rady.

Pracovníci Štátneho archívu a jeho pracovísk sa stretli na celoarchívnej porade v Lučenci, spojenej s prehliadkou pamätihodností mesta.